

Uredništvo in upravljanje:
Maribor, Koroške ulice 5.

„STRAŽA“

Izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure popold.

Telefon št. 113.

STRAŽA

Letna cena lista:

Celo leto 12 K
Pol leta 6 K
Četrt leta 3 K
Mesečno 1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 88.

Maribor, dne 28. julija 1911.

Letnik III.

„Vspehi“ liberalne gonje.

Dr. Rybar in dr. Gregorin sta izstopila iz Hrvaško-slovenskega kluba, to je najnovejša, a tudi najpomembnejša vest, ki prihaja iz Dunaja. Tako nujno potrebna enotnost in tesna združenost med jugoslovanskimi poslanci je s tem dobila nov, razrušujoči sunek. Zgodil se je ta korak pod pritiskom zagrizene liberalne javnosti, ki pozna samo svoje strankarske interese, a ji celokupnost ni nič. Hujskali in obrekovali so razni liberalni krakelerji tako dolgo, da se je polastil dvom nad umestnostjo združitve Narodnega kluba z Hrvaško-slovensko zajednico celo resnejših in treznejših krogov. Po daljših konferencah je vodstvo političnega društva „Edinost“ v Trstu sporočilo dr. Rybaru in dr. Gregorinu, da jima priporoča izstop iz Hrvaško-slovenskega kluba. Z ozirom na ta sklep svojega političnega društva sta dr. Rybar in dr. Gregorin izvajala konsekvence in, naznanila svoj izstop. V tržaški „Edinost“ od dne 27. t. m. priobčujeta pismo „Svojim volilcem“, ki ga radi njegove značilnosti prinašamo v celoti:

„Spoznanje in prepričanje, da more jugoslovanska delegacija na Dunaju le tedaj priti do polne veljave in do tako krvavo potrebnega vpliva na državno upravo, sta naju napotila, da sva takoj ob vstopu v novi državni zbor v družbi svojih tovarišev iz Istre zastavila vse svoje sile v to, da se ustanovi klub, ki bi obsegal vse jugoslovanske poslance.

Vsled odpora enega dela dalmatinskih poslancev se ta ideja ni dala v polni meri uresničiti; pač pa se je nama posrečilo pridobiti za idejo kooperacije Hrvatsko-slovensko zajednico, s katero je zato naš Narodni klub stopil v ožjo zvezo.

Zalibog pa naš korak ni našel pri enem delu naših rojakov potrebnega umevanja. Spomini na ravnokar završeno volilno borbo so v naprednih krogih onemogočili trezno premišljevanje o — vsaj po najinem prepričanju — nujni potrebi in eminentni koristi naše zveze v narodnem oziru. Vsled tega nastala agitacija je žugala prestopiti tudi meje Primorskega, in vzbuditi v enem delu najinih volilcev dvome o umestnosti najinega koraka vsaj v sedanjem momentu.

Akoravno sva v zadnjih dneh prejela od odbora političnega društva „Edinost“ in od mnogih zavednih volilcev izjave popolnega zaupanja in odobravanja, morala sva vendar upoštevati tudi one glasove,

ki so nam poročali o možnosti, da bi trajno zlobno in razburjajoče hujskanje vzbudilo nezadovoljnost v delu najinih volilcev in s tem motilo do sedaj vladajočo slogo na tržaškem ozemlju in dobro razpoloženje za toli zaželeno delovanje za gmojne koristi kraško-vipavskega okraja.

Vdala sva se torej političnemu društvu „Edinost“, kateremu pripadava oba kakor odbornika, in sva za sedaj izstopila iz vsake klubske zveze. S tem pa se nikakor nisva odrekla ideji, ki sva jo spoznala za dobro in koristno. Stojčeta izven obeh nasprotujočih si jugoslovanskih taborov hočeva s podvojeno silo delovati na to, da prodere po vseh jugoslovanskih pokrajinah spoznanje, da le „v edinosti je moč.“

Bratje Čehi so prišli do tega spoznanja šele po bridkih in trpkih skušnjah zadnjih let. Mislila sva, da bi se mogli tudi mi okoristiti s temi izkušnjami.

Velik del najinih volilcev naju je umel; da pa se o potrebi najine ideje prepriča tudi ostali del in vsa jugoslovanska javnost, in da zamoreva popolnoma nepristranski delati v prospeh iste, odločila sva se, postaviti se na nevtralna tla.

Upava, da pride čas, ko bo vsa jugoslovanska javnost zahtevala, da se povrneva in da se nama pridružijo tudi ostali jugoslovanski poslanci.

Na Dunaju, dne 24. julija 1911.

Dr. Gustav Gregorin, drž. poslanec.

Dr. Otokar Rybar, drž. poslanec.

Kako herostratično je delo liberalcev, pove to pismo dovolj jasno. Vsak, ki zna le nekoliko čitati med vrstami, mora uvideti, da vsi resni jugoslovanski krogi obsojajo divjanje nestrpnih liberalcev, in nam ni treba dodati nikakih komentarjev. H koncu samo še konstatiramo, da so vse vesti o pristopu dr. Rybara in dr. Gregorina k mladočehom neresnične. Liberalci so res lahko veseli svojih „vspehov.“

Maročansko vprašanje.

Anglija krši mir.

Angleški finančni minister Lloyd George je s svojim govorom izrekel svarilo na addresso Nemčije. S tem je pa zmešal nemško-francoska pogajanja. Cambon in Kiderlen-Wächter, zastopnika dveh najpomembnejših velesil, sta storila vse, da se pogajanja iztečejo korektnim, prijateljskim potom. Ko se je Cam-

bon, oborožen z dalekosežnimi pooblastili, podal v Berlin, da bi se pogajal z zastopnikom nemškega zunanjega ministrstva, je cel svet napeto pričakoval izida, a v trdnem upanju, da bo ta konferenca podala mirno in zadovoljivo rešitev sporne afere. Francija je bila že pripravljena, da dovoli Nemčiji nekaj kompenzacij, samo da dobi v Maroku prosto roko. Nemčija se je tudi opetovano izrazila, da proti gotovim odškodninam ne bo stavila Franciji nikakoršnih zaprek. In na tej podlagi so se vršila pogajanja dostojno in mirno.

Šovinisti ob Seini in Spreeji pa so se repenčili, kakor da so zblazneli. Z mirnim tekom in izidom pogajanj se skratka niso zadovoljili; vsled tega pa so se na vse kriplje trudili, da bi z razširjanjem lažljivih poročil in fantastičnih kombinacij razdrli ali vsaj motili enotnost. Od „Echo de Paris“ do „Leipziger Tagblatt“, od „Tempsa“ pa do „Kölnische Zeitung“ — vse je bilo polno ostre polemike z ozirom na eventualne kompenzacije, kar pa onih dveh mož ni moglo premotiti, da bi krenila na drugo pot.

Kakor strela iz jasnega neba pa je presenetilo poročilo, da hoče Anglija direktno poseči v pogajanja. Lloyd George je kot izvrstno sredstvo angleške vlade naznanil napeto poslušajoči javnosti, da Anglija na noben način ne privoli v to, da bi Nemčija dobila kakih kompenzacij. S tem je ustvarjena nova situacija. Anglija nastopi kot tretji kontrahent in hoče prevzeti kontrolo nad Francijo, ki ne sme svojim sosedom dajati nobenih pravic, ki bi „morebiti“ tangirale interese Anglije. Pogajanja v Berlinu so že skoro tako daleč vspela, da se je pričakovalo skorajšnjega konca. Vsled tega koraka Anglije so pa z enim udarcem uničeni vsi načrti. Anglija, ki že od nekdaj dela po načelu „divide et impera!“, hoče zopet z raznimi intrigami med Berlinom in Parizom zabiti širok kol, da tako lažje pride do svojega lastnega računa. Pridrži se pravico odobravanja eventualnih kompenzacij. To je bistvo, to je kvintesenca angleške politike! S tem, da naj Francija svoje ukrepe vedno predloži Angliji, se poniža francoska republika do nekakšne trgovinske filijalke Velike Britanije. Samo ob sebi je umevno, da Anglija pod nobenim pogojem ne bi dovolila Nemčiji kakšnega pristanišča ob afrikanski obali, ki bi služilo Nemčiji kot operacijsko središče ob Atlantskem oceanu.

Rešitev maročanskega vprašanja je potemtakem danes mnogo težja, kakor je bila v začetku. Sicer pa

PODLISTEK.

Pogovor z gorilo.

Nedavno sem bral v „Excelsiorju“ pogovor s človeku prav nevarno opico, gorilo. Stvar se mi je tako dopadla, da sem sklenil povedati jo tudi Slovenem. Kako se je vsa stvar godila, nam dotični pisatelj tako-le pripoveduje:

Pred nekaj časom se je javila po ameriškanskih časopisih prezanimiva vest, da si je neki Amerikaneec pridobil velikanske zasluge na znanstvenem polju s tem, da je odkril opičji jezik.

Hm, sem si mislil, to bi se dalo praktično uporabiti. Takoj sem brzojavil dotičnemu Amerikaneu, če bi smel poslati k njemu svojega najboljšega prijatelja, pravega navikanca, da bi se naučil tega jezika. Ta Amerikaneec mi je takoj odgovoril, da si naj trud in stroške raje prihranim. Poslal mi je pa kot vzorec brez vrednosti valjar za fonograf, na katerem je bila spisana vsa slovnica opičjega jezika. Res, čez deset dni sem dobil ta eksemplar popolnoma nepoškodovan.

Moj prvi zastopnik, gospod Blovicki, je dejal ta valjar takoj v aparat, ki je prav imenitno deloval.

Sedaj se je gospod Blovicki zaprl v svojo sobico, pridno študiral noč in dan, in po preteku enega tedna se mi je zopet prikazal, pa čudo, govoril je v popolnoma nerazumljivih frazah, le s silo in težavo sem spravil iz njega, da je povedal, da je pri študiranju opičjega, ki je zelo zanimiv, pozabil svoj materni jezik, da pa opičji jezik popolnoma obvlada in pričakuje le še mojega povelja.

Velim mu torej iti v Afriko. Vozni listek sem mu že preskrbel, tako tudi popotno torbico, samokres, popotni list, železen oklep, ki je prav potreben, ker gospe gorile in druge velike opice so nekako prepri-

jazne pri svojih pozdravih. Še tisti dan je gospod Blovicki odpotoval.

Moram priznati, da mi je bilo malo hudo za njim, pa kaj se vse ne stori za umetnost. Moral bi namreč, kar sem še pozabil povedati, zabavati opice v Afriki. Ker je le o opičjem jeziku sanjaril, kakor se je sam izrazil, se mu ni bilo treba bati, da ga pozabi med potom.

Njegovih doživljajev, proti katerim je Karol May pravcatal otroška izmišljotina, ne morem tu naštevati zaradi pomanjkanja časa; le to naj povem, da je svoj cilj dosegel in se tudi svoje materinščine zopet zavedel.

Ravnokar sem pa prejel njegov prvi pogovor z neko staro, sivo gorilo onstran Sahare. To pismo se glasi:

Oborožen s svojim oklepom, ki me je pa zelo o-viral, in pod katerim sem se strašno potil, ker je tu grozno vroče, sem šel v pragozd iskat goril, s katerimi bi se dala kaka pametna beseda spregovoriti; kajti mdrili in druga drobnjad misli le na orehe in druge neumnosti, manjka jim pa smisel za vedo.

Naposled sem zapazil na visoki palmi staro, sivolaso gorilo, ki se je ogrevala na solncu. Poklical sem jo in jo prosil, če bi bila tako dobra, da bi prišla raz palmo, ker sem se že odvalil tako plezati, kakor sem znal v svojih otroških letih za vranjimi gnezdih.

Bila je sicer malo nejevoljna, da se jo drznem motiti v njenem popoldanskem spanju, pa prišla je le doli in me hotela za pozdrav objeti in pobožati. Prvega sem se branil, kar se je le dalo, drugo sem pa pripustil z opombo:

„Presneto imaš trdo kožo.“

„Mislim da“, mi je odgovorila.

Tako je beseda dala besedo. Pripovedovati sem ji moral, če sem hotel, da ostane dobre volje, o Evropi in Ameriki; imel pa sem srečo, da sem ravno

prav zadel, kar ji je najbolj ugajalo; pripovedovati sem ji moral o socialističnem programu, nad katerim je hotela izreči svoje mnenje. Naglašal sem pred vsem prvo in glavno točko:

„Vsaka zasebna lastnina se mora vzeti in razdeliti med vse.“

„Zelo dobro“, pravi nato moja gorila, „to je edino prav. Pri nas je tako že od pamtiveka. Le kar se sproti rabi, naj bi imel vsak posameznik; seveda kdor nima, pa vzame tam, kjer se dobi.“

„Ne povzročuje to nikakih bojov?“ jo prekinem jaz.

„Gotovo“, mi odgovori, „pride do pretepa med mladimi in starimi, močnejšimi in slabejšimi; kdor je najslabjši, je premagan in mora stradati, to je pač boj za obstanek.“

„Dobro“, ji odgovorim, „tako je tudi eden največjih učenjakov, Darwin, rekel.“

Tedaj se je pa namuzala, jaz sem pa vprašal nadalje:

„Kaj mislite, gospa gorila, o prosti ljubezni?“

„Čisto naravna lastnost, katero smo me vedno imele; socialisti so nas popolnoma vredni; rekla bi skoraj, da so se tudi tega od nas naučili.“

„In kaj mislite o Bogu in neumrljivosti duše?“

„Same gole fraze“, se je nasmejala, „prava gorila se za take neumnosti še ne zmeni; če so socialisti tega mnenja, so opišva vredni, in prav rada bi videla vsaj njihove voditelje tu v pragozdu: kakor vidiš, je dovolj prostora.“

„Odobravam vašo željo“, sem odgovoril, „kaj pa mislite o državi?“

„Neumnost, vsak živi za-se, po svoji volji, to je pravi red.“

„Da“, sem pripomnil, „pa če se kdo pregreši, mora biti pač kaznovan?“

„O ne“, mi potuhnjeno odgovori, „pregreškov sploh ni: vsak ima svojo naravno pravico biti okoli sebe; če to ni komu po volji, naj gre drugam. Kar

je upanje, da bosta ohranila berolinska in pariška kabineta hladno kri, in storila vse, da se ohrani potreben mir med evropskimi narodi. Maročansko vprašanje je bilo že v veliko bolj kritičnejših položajih, kakor sedaj. Mirno lahko pričakujemo, da bo ta najnovejša faza maroškega konflikta res ugodno rešena!

Sv. oče o katoliški akciji in kat. časopisju.

Uradno glasilo svete stolice prinaša papeževo pismo na braziljanske škofe. Ker vsebuje imenovano pismo važna razmotrivanja o krščansko-socialni akciji in o katoliškem časopisju, smemo smatrati, da je pismo sv. očeta namenjeno splošno za vse katolike:

„Kar zadeva drugo točko, ki jo priporočamo vašemu nadpastirskemu delovanju, veste, kaj je bistvo in natura socialne akcije katolikov, katera pravila naj uvažuje, da družbi tem bolj koristi. Vse to so povedale enciklike našega prednika Leona XIII.: Quod apostolici muneris, Rerum novarum, Graves de comuni, iz katerih smo tudi mi posneli nauk in forme „Motu proprio“ z dne 18. decembra 1903 glede regulacije akcije krščanskega ljudstva. Poleg tega se lahko vsak sam prepriča o teh vprašanjih, ki smo jih stavili do italijanskih škofov v encikliki „il ferme propositum“ z dne 11. junija 1905. Duh tega stoletja že uči, da morate krščansko-socialno akcijo z vso energijo podpirati in razširjati v svojih škofijah. To zahteva krščanska ljubezen, ki zapoveduje, da se moramo z vso vnetostjo med seboj podpirati. To zahtevajo tudi interesi krščanskega ljudstva, ki ga dan za dnevom ščuvajo nevarni agitatorji.

Ljudstvu moramo priskočiti na pomoč, dokler je še čas, da ne pade v roke brezvestnih socialistov, ki ga oropajo najdražjega — vere.

Glede katoliškega časopisja — pravi papež dalje — moramo isto toplo priporočati, ker je pospeševatelj krščansko-socialne akcije, in kot tako vnema ljudstvo k dobri in vstrajni akciji. Gotovo vam je znana razdiralna in zidajoča moč časopisja, ki zbog svoje nizke cene prodre v najnižje sloje in seje tako svoje nauke na obširno polje. Mi zelo želimo, da se potrudite, po svojih škofijah razširiti dobro časopisje. Zupajte katoliškim možem, ki se odlikujejo po znanosti in čednosti misli, da pišejo preudarno in spoštljivo o avtoritetah in pri tem branijo in čuvajo resnico in pravico. Samo izdajanje časopisov pa ne koristi mnogo, treba je kolikor mogoče velike razširjati, da dobi vsi priliko, da čujejo resnico, posebno pa oni, za katere se trudi krščanska ljubezen, da bi jih strgala iz rok strupenega časopisja.“

Snažno delo v Stolni ulici.

(Nekoliko odgovorov.)

Pod tem naslovom objavila je „Sloga“ z dne 21. julija 1911 članek, ki ga je povzela iz „Narodnega Lista“ z dne 13. julija 1911. V tem članku napada nadučitelj Majcen Spodnještajersko ljudsko posojilnico v Mariboru, katero imenuje „vedno suho Pušenjakovo posojilnico“, češ, da je veliko svoto 30.000 kron vključno s prošnji stiskanih iztirjala od posojilnice pri Sv. Duhu pri Lučanah v petih dneh. Odvetniku dr. Leskovarju pa očita, da je za svojo pomoč Duhovčanom naračunal samo tokrat 120 K za opomin, štetje denarja itd.

V pojasnilo cele zadeve naj služi sledeče:

se mi zdi, da vi štetje med pregrehe, je le izvrševanje nekega naravnega nagiba, ki je prirojen, in kateremu se mora vsak vdati. Vsak nagib zahteva zadoščenje.“

Te besede so se mi prav njej primerne zdele. Vsled golega zanimanja sem nadalje vprašal:

„Ker ne poznate niti zakona, niti družine, kaj pa z otroci?“

„Prav enostavno. Mati jih vzgaja, dokler ne vzrastejo; potem pa pripadajo državi, morajo si iskati hrano; zemlja daje pač sad za vsakogar.“

„Pa nimate nikake vzgoje?“

„Zakaj neki?“ mi odgovori. „Vse je dobro, kar pride iz rok narave; vzgoja bi dala prirojenim naravnim lastnostim le nekaj nasprotnega.“

Pri tem pa me je gledala take modro, da sem mislil, da vidim pred seboj Jeana Jacquesa Rousseaua. Nekaj časa sem mirno čakal, nakar me pa zopet vpraša:

„Kaj si mislijo ljudje po svetu o nas?“

„Prav zelo vas slavijo po svetu. Že pred več kakor tisoč leti je poslal slavni Harun al Rašid malo opico Karolu Velikemu, o kateri pravi znani pesnik Weber:

„Ta opica
Je prva, ki se na severu dobi;
Človeški očetje so pozneje
V navado v deželi prišli.“

„Zares?“ je zavriskala in me hotela to pot malo nežneje pritisniti na svoje opičje srce.

„Prav zares“, sem ji odgovoril, „pri nas je le tisti velik učenjak, ki pravi, da človek izhaja iz opice; tako uči vzvišenost Haeckel in mnogo drugih temeljito izobraženih ljudi.“

„Dobro, izborna“, je zarjula in vsled čistega veselja izdrla bližnje drevo, in to so gotovo tudi učitelji slavni, z nami v mišljenju sorodnih ljudi, katere imenuješ socialiste?“

Pri posojilnici pri Sv. Duhu pri Lučanah igra glavno vlogo znani nadučitelj Majcen. Njegova vloga je tolika, da kar sam podpisuje in potrjuje vplačila, čeravno je to naravnost proti pravilom. Ko so se vršile leta 1910 državnozborske volitve za marenberški okraj, je priredil gospod Vl. Pušenjak shod pri Sv. Duhu pri Lučanah. Na ta shod pa je prignal nadučitelj Majcen svoje pristaše. Obnašal se je na tak način, da se je kmetom to početje naravnost studilo. Vsled tega so prinesli brez vsake agitacije in popolnoma prostovoljno hranilne knjižice posojilnice pri Sv. Duhu v Spodnještajersko ljudsko posojilnico z motivacijo, da nočejo imeti denarja hranjenega pri taki posojilnici, kjer odločuje nadučitelj Majcen. In Spodnještajerska ljudska posojilnica je s pismom z dne 28. julija 1910 poslala osem knjižic posojilnici pri Sv. Duhu s prošnjo, naj posojilnica pri Sv. Duhu poroča, kedaj bo knjižice realizirala. Slo se je za skupni znesek po 23.436 K 46 v. Na to pismo posojilnica pri Sv. Duhu sploh ni odgovorila. Še-le vsled ponovnega pisma je odgovorila dne 17. avgusta 1910. V tem pismu potrjuje posojilnica pri Sv. Duhu sprejem omenjenih knjižic ter poroča, da se bo realizat izplačal po 28. oktobru 1910. Dne 19. oktobra 1. 1910 poroča posojilnica pri Sv. Duhu, da bo svoto izplačala Zadrudna zveza v Celju. Minul je oktober, a plačila ni bilo. Vsled tega se je Spodnještajerska ljudska posojilnica obrnila dne 2. novembra 1910 zopet na posojilnico pri Sv. Duhu z obvestilom, da Zadrudna zveza v Celju nakazane svote še ni poslala in da hoče imeti plačilo tekom petih dni, ker bi sicer izročila zadevo odvetniku.

Spodnještajerska ljudska posojilnica je morala urgirati plačilo vložnih knjižic, to pa radi tega, ker je že svoj čas naznanila strankam, ki so jej izročile hranilne knjižice v svrhu realizacije, da bodo dobile denar koncem meseca oktobra 1910, kakor je to poročala posojilnica pri Sv. Duhu v svojem pismu z dne 17. avgusta 1910. Stranke so vsled tega prihajale v Spodnještajersko ljudsko posojilnico in zahtevale knjižice, Spodnještajerska ljudska posojilnica jim pa knjižic ni mogla dati, ker še ni imela denarja. Še le dne 3. novembra 1910 je sprejela Spodnještajerska ljudska posojilnica od posojilnice pri Sv. Duhu pismo, datirano z dne 2. novembra 1910. V tem pismu naznanja posojilnica pri Sv. Duhu Spodnještajerski ljudski posojilnici, da je Zadrudna zveza v Celju poročala posojilnici pri Sv. Duhu v pismu z dne 29. oktobra 1910, da ne more denarja spraviti pred enim mesecem. Ob enem je prosila Spodnještajersko ljudsko posojilnico, da bi jo čakala na izplačilo glavnice tri mesece.

Tej prošnji Spodnještajerska ljudska posojilnica z ozirom na striktno zahtevo strank ni mogla ustreči. Vsled tega je poročala posojilnici pri Sv. Duhu v pismu z dne 3. novembra 1910, da mora vstrajati pri tem, da pošlje posojilnica pri Sv. Duhu realizat knjižic najpozneje do dne 10. novembra 1910. V istem smislu je poročala Spodnještajerska ljudska posojilnica tudi v pismu z dne 7. novembra 1910. In ker se pa na opomin Spodnještajerske ljudske posojilnice posojilnica pri Sv. Duhu ni ozirala, izročila je Spodnješt. ljudska posojilnica zadevo svojemu pravnemu zastopniku odvetniku dr. Josipu Leskovarju. Le-ta je opominjal posojilnico pri Sv. Duhu s pismom z dne 14. novembra 1910, naj plača že dne 1. nov. 1910 v plačilo zapadle zneske na glavnici in obrestih do dne 28. novembra 1910. Na stroških za informacijo, pooblastilo, opomin, štetje denarja je naraču-

„Gotovo“, ji odgovorim, „socialisti kar govorijo za vaš rod; na visoki šoli v Berlinu, odkoder se ti nauki razširjajo na vse strani sveta, uče, da ste vi pradedje in predpodohe človeštva. V berolinskem akvariju so pred več leti gojili nekega zastopnika vašega rodu tako dolgo, da je ubožec umrl.“

„O ti ubožček, ti, da je pač moral umreti, kakor praviš. Mi li hočeš storiti malo uslugo?“

„Iz srca rad“, ji odvrnem.

„Midva ostaneva dobra prijatelja. Oskrbi mi, lepo te prosim, vozni listek do vaše Evrope; kajti denarja je tu tako malo, kakor ga bo v prihodnji socialistični državi. Hočem iti s teboj in upam, če ti dobro besedo zame spregovoriš, da postanem profesorica na socialistovski visoki šoli v Berlinu.“

Jaz sem je seveda hitro vse obljubil in bodem kmalu zapustil s svojim spremljevalcem državo prihodnosti.

Tu se neha povest mojega zvestega Blovickija; morda dobimo o priliki še kako poročilo.

Razstave in vzorna posestva.

Kar so ljudje izumili ali dosegli pri raznih strokah človeškega dela, to radi tudi drugim pokažejo, da pride novi izum in napredek v splošno korist. Nastale so razstave najbolj različnih reči. Na velikih razstavah je sedaj prava šola vsega človeškega znanja. Vpeljale so se tudi živinske razstave, kamor pripeljejo kmetje svojo najboljšo živino. Za najlepšo se dajo nagrade gospodarjem, da se s tem javno prizna njih vseh pri živinoreji in se jih postavi tudi drugim za vzgled. Kmetje, ki pridejo gledat razstavljenjo živino, naj bi se učili, kaj se da s trudom doseči pri naši živini. Razstave splošno zelo povzdigujejo zanimanje za živinorejo in so vsem gospodarjem

nil 32 K 83 v. Posojilnica pri Sv. Duhu je potem plačala svoj dolg direktno pri Spodnještajerski ljudski posojilnici dne 27. novembra 1910 in sicer po posojilnici v Mariboru. Vsled tega je dobil dr. Leskovar od zaznamovanih stroškov v znesku po 32 K 83 vin. stroške za štetje denarja in zaračunal in dobil plačano na stroških le znesek po 8 K 31 vin., reci in beri: osem kron 31 vinarjev.

Iz navedenega izhaja, da je nadučitelj Majcen govoril neresnico, da je Spodnješt. ljudska posojilnica svoto po 30.000 K v petih dneh. Res je namreč, da je Spodnještajerska ljudska posojilnica poslala s pismom z dne 28. julija 1910 osem vložnih knjižic s skupno svoto po 23.436 K 46 v in da je v tem pismu dala posojilnica pri Sv. Duhu popolnoma na prosto, kedaj hoče realizirati vposlane ji vložne knjižice. Posojilnica pri Sv. Duhu je potem iz lastnega nagiba volila rok po 28. oktobru 1910, torej še pred 1. novembrom 1910 in to očividno, da bi si prihranila obresti za mesec oktober. Pri posojilnici pri Sv. Duhu se namreč računajo obresti le do zadnjega dne prejšnjega meseca. Spodnještajerska ljudska posojilnica je to brez ugovora akceptirala ter naznanila strankam, kedaj naj pridejo po denar. Posojilnica pri Sv. Duhu pa svoje obljube ni mogla izpolniti, ker je bila celjska Zadrudna zveza suha. Vsa krivda zadeve torej celjsko Zadrudno zvezo in gospodarstvo pri tej zvezi, da ne more svojim članicam vrniti naloženega denarja in to v celih treh mesecih. Vključ temu pa Spodnještajerska ljudska posojilnica ni vložila tožbe proti posojilnici pri Sv. Duhu, ampak je po odvetniku podaljšala rok še zopet za 28 dni. Vidi se torej, kako resnicoljuben je nadučitelj Majcen. Lagal je ta dopisnik tudi o odvetniku gospodu dr. Josipu Leskovarju, trdeč, da je naračunal Duhovčanom 120 K na stroških. Zaračunal je le 32 K 83 v, plačali so pa potem Duhovčani samo 8 K 31 v in to radi tega, ker so stroški za štetje denarja odpadli, ker se je plačalo direktno pri Spodnješt. ljud. posojilnici. Vsa resnicoljubnost dopisnikarja se vidi iz tega, da so bili stroški natančno specificirani in da je bila s tem dana posojilnici pri Sv. Duhu prilika, izogniti se stroškom za štetje denarja, katere odvetnik po tarifu mora računati, s tem, da lahko plača direktno pri zavodu samem.

Ni čuda, da izgublja ljudstvo zaupanje v posojilnico pri Sv. Duhu, kajti ravno v denarnih stvareh je naše ljudstvo najbolj občutljivo in zaupa svoj denar res le samo možem, ki so zaupanja tudi vredni.

Politični pregled.

Državni zbor.

Dunaj, 26. julija.

Državna zbornica se je danes posvetovala o uvozu argentinskega mesa. Debatna je bila mirna. Volitev nekaterih odsekov se je odgodila, ker se stranke na svoje kandidate niso mogle združiti. Koncem seje je prišla na vrsto drohobyezka zadeva. Po sklepu seje se je sešel bančni odsek, ki bo bančno predlogo najbrže že v eni seji rešil. Sledi podrobno poročilo:

Glavni govornik Reumann je dve uri preganjal draginjo; kot jako dolgočasnega govornika ga je le malo poslušalo. Nadalje so govorili Pitacco, Waber, Jerzabek, Zenker in Goll, vsi večinoma v tem smislu, da naj vlada dovoli neomejen uvoz argentinskega

v vzpodbudo, da se še višje povzdignejo v gospodarskem delu.

V zadnjem času so se po nemških deželah začeli oglašati veljavni možje proti živinskim razstavam, o katerih pravijo, da ne prinesejo toliko sadu kolikor stanejo. Gospodarji dobro izpitajo živino, katero mislijo razstaviti, navadno na škodo druge živine. Pripeljejo na razstavo lepo rejeno žival, deloma iz napuha, da bi veljali za najboljše živinorejce, deloma pa tudi iz resničnega zanimanja za dobro stvar. Toda navaden kmet njih drage reje ne more posnemati. Premovana živina gre prav pogosto od razstave k mesarju, ker se žival ne rabi za plemo. Denar za premije je skoro zavržen.

Je nekaj resnice v teh besedah, toda splošno moramo reči, da so živinske razstave pri nas obrodile veliko sadu in vzbudile pri kmetih zanimanje za dobro živinorejo. Da bi se pa vspehi pokazali, bi se morale razstave na istem kraju vsako drugo ali vsaj vsako tretje leto vršiti.

Važnejša je pa druga misel teh mož, ki pravijo, da bi se moralo pred vsem premovati celo gospodarstvo enega kmeta. Od ene krave, telice, bika ali prašiča se ne more razvideti celotno gospodarstvo enega kmeta in njegova živinoreja se ne more spoznati. Lahko ima slučajno dobrega bika, ko ni vse drugo gospodarstvo nič vredno. Premovati bi se torej morala najprej vzorna posestva, naj bodo še tako — majhna.

Kdor pozna razmere po kmetih, bo vedel, da v krajih, kjer še ni noben v resnici začel z delom, ne pomaga veliko najboljša predavanja, niti tečaji. Naš kmet mora sam videti, ne le slišati. Vedno se bo izgovarjal: „To je mogoče drugod in drugim, pri nas ne gre.“ Tu pa vpliva na ljudi kakor svetla solnčna luč zgled dobrega gospodarja, ki si je uredil gospodarstvo: hlev, gnojno jamo, svinjak, živino, polje in travnike. Ta praktični, dejanski zgled vleče ljudi in jih navduši za napredek in delo. Svojim očem bodo

mesa in goveje živine iz Balkana, kar pa bo brez dovoljenja ogrske vlade zelo težko.

Prihodnja seja dne 27. julija.

Bančni odsek je rešil po daljši razpravi bančno predlogo.

Dunaj, 27. julija.

Malo minut pred 10. uro otvori predsednik dr. Sylvester 6. sejo. Temperatura ne visoka, ozračje soparno.

Po kratkem branju poročila se je nadaljevala draginjska debata. Po govoru poslanca Hraškyja je dobil besedo poljedelski minister dr. Widman.

Za poljedelskim ministrom Widmanom so govorili pl. Pantz, Schuhmeier, Cehelski (Rusin), Bauchinger (krščanski socialci), Wedra (nemški nacionalci), Eisenhut (krščanski socialci), Eisterer (kršč. socialci) in poslanec Hladnik, ki je opisal med drugim težavne razmere na Kranjskem in povdarjal, da v Argentini sploh ni kmečkega stanu, ampak je prevzel celo akcijo argentinskega mesa neki mesni trust. Končno izjavi, da bo glasoval proti Reumanu. Za Hladnikom je govoril še Formanek (mladoček), na kar se je debata zaključila.

Glavni progovornik je bil poslanec Wedra — proti predlogu je govoril kot glavni govornik poslanec Udržal.

Seja se je zaključila ob 9. uri.

Prihodnja seja dne 29. julija ob 11. uri predpoldne.

Dr. Jankovič je vložil v seji dne 21. julija nujni predlog za po toči poškodovane v občinah: Kostričnica, Sv. Trojica in Sv. Katarina pri Slatini, Slatinska okolica in Takačevci; nadalje nujni predlog za one po povodnji oškodovane posestnike v občinah Sv. Ema, Nezbrše, Sedlarjevo, Lastnič in Sv. Peter pod Sv. gorami.

Državni proračun za leto 1911.

Finančno ministrstvo je predložilo drž. zbornici proračun za leto 1911. Skupnih izdatkov za leto 1911 bo 2.881.709.143 K proti 2.780.822.657 K za lansko leto. Skupni izdatki so specifičirani v 19 točkah. Potemtakem so se letos zvišali državni izdatki za približno 100.000.000 K. Kljub temu pa se je posrečilo, pokriti izdatke do približno treh milijonov kron.

Skupni dohodki, ki so deloma pokrili izdatke, znašajo 2.881.758.772 K proti 2.727.741.383 K za lansko leto. Kakor izdatki, tako so tudi dohodki specifičirani v 19 točkah, izmed katerih pa jih celih 6 ni prispevalo za dohodke. Ker so se dohodki — brez zvišanja davkov ali novih davkov — zvišali za 154.017.389 K proti lanskemu letu, je zginil deficit iz lanskega leta. Mesto njega pa je stopil skromni preostanek 49.629 K.

Proti Čehom na Pruskem.

Dne 1. septembra stopi v veljavo prepoved proti češkimi rokodelcem, ki jo je izdal minister za notranje zadeve. Češki delavci, ki so prišli pred letom 1909 v Prusijo, smejo začasno še nadalje ostati v deželi. Ti isti češki rokodelci, ki so prišli med 1. 1909 in 1910 na Prusko, morajo zapustiti deželo najkasneje do 20. decembra 1911. Pred 1. februarjem 1912 ne smejo biti na noben način vnovič nastavljeni, pa tudi tedaj samo v takih obratih in pri takih delodajalcih, ki dobe za to posebno dovoljenje.

Ogrska.

Tehniška obstrukcija v ogrskem državnem zboru traja dalje.

kmetje najbolj verjeli. Vsa okolica se mora po enem samem res vzornem posestvu gospodarsko čudovito povzdigniti. Saj je gotovo, da bi lahko redili še enkrat toliko govedi in prašičev, kakor jih sedaj redimo, ko bi znali vse naše moči izrabiti. Ravno pri pregledu vsega gospodarstva se bi tudi reja plemenske živine najlažje dobro presodila.

Prav lep zgled tega imamo na Francoskem. Že leta 1864 so se določile častne nagrade za vzorna posestva v posameznih okrajih, ki so se ogledala za časa razstav. Posestnik, ki je prosil za nagrado, je moral sam natančno popisati svoje posestvo in pojasniti razvoj sedanjega gospodarstva, da so imeli člani komisije, ki so vse natančno pregledali, že vse pred ogledom v rokah. Lažnikom se je seveda slabša godila. Premije so bile prav visoke. Najbolj urejeno posestvo je dobilo 5000 frankov (frank po našem 95,5 vin.) nagrade, srebrno posodo, vredno 3000 frankov, ter za 500 frankov zlatih in srebrnih spominskih svetinj za posle in delavce. Na Francoskem je tekmovanje posestnikov za najbolj vzorno posestvo v okraju rodilo prav ugoden sad. Tudi tej napravi se ima Francoska zahvaliti za sedanje dobre kmetijske razmere.

Pri nas ne bi mogli posnemati brez posebne državne podpore Francozov. Ko bi se pa za vsak sodnijski okraj določila premija 2000 K za najbolj vzorno posestvo in bi se določil za ureditev rok treh let, bi to vzbudilo pri kmetih živahno zanimanje za napredek. Iz teh poskusov bi se potem tudi drugi učili. Deželo bi to stalo nekaj tisočakov, toda gospodarstvo se bi povzdignilo za milijone.

V prvi vrsti je dolžnost države in dežele, na enak način pospeševati gospodarstvo. Stroški bi bili v primeri z uspehi neznatni.

Dne 24. t. m. so imeli socialdemokrati v raznih okrajih Budimpešte shode, na katerih so nastopali za splošno volilno pravico. Po končanih shodih so zborovalci prikorakali pred klubske prostore Justhove stranke, kjer je govoril grof Teodor Batthyany in še več drugih govornikov. Eden je dejal, da grof Stef. Tisza pač še lahko zadržuje brzovlake, ne pa zmage socialdemokratskih idej.

Srbija.

V Raconigi se je zaročila srbska princesinja Helena s princem Ivanom, sinom ruskega velikega kneza Konstantina.

Princesinja Helena, najstarejša treh otrok kralja Petra in pokojne črnogorske princesinje Zorke, bo meseca oktobra 1911 stara 27 let, njen ženin, — princ Ivan — je nedavno dovršil 25. leto starosti. Princ je sin velikega kneza Konstantina Konstantinoviča in njegove soproge Elizabete Saško-Altenburške; tudi njegova stara mati je bila princesinja Altenburška, stari oče je bil brat cesarja Aleksandra drugega.

Poroča se, da se bode kralj Peter spravil s svojim najstarejšim sinom, prejšnjim prestolonaslednikom Jurijem. Izjavil je baje, da bo poplačal vse njegove dolgove.

Mednarodni položaj je kritičen.

„Morningpost“ piše, da ni bil od julija 1870 mednarodni položaj tako kritičen, kakor sedaj. Nemčija je stavila Franciji take zahteve, v katere ista ne more nikakor privoliti. Vendar bo možno, z nekoliko dobre volje premagati krizo, ki leži sedaj nad celo Evropo.

Cesar se ne udeleži velikih vojaških vaj.

„Pester Lloyd“ poroča, da je cesar definitivno sklenil, da se ne udeleži velikih vojaških vaj, ki se bodo na jesen vršile v severni Ogrski, in sicer radi tega ne, da se ne izpostavi velikim naporom, združenim z vajami. Vrhno vodstvo vojaških vaj bo poverjeno prestolonasledniku Franu Ferdinandu, ki mu bo tudi pridružen nečak nadvojvoda Karol Fr. Josip.

Portugalsko.

„Humanite“ prinaša iz Portugala pismo Jauresovo, ki zatrjuje, da je dinastija Braganza že dogospodovala.

Perzija.

Proti bivšemu perzijskemu šahu Mohamed Aliju in proti Salar ed Daulehu je sedanja vlada najela morilce. Ekspedicije so na poti proti bivšemu šahu. Bahtiarji so dali Mohamed Aliju na razpolago 2000 konjenikov. Oblasti v Hamadanu so pobegnile, meščani so pa naprosili princa Salar ed Dauleha, pristaša bivšega šaha, da zaseže mesto. V Mešedu pa ščuva duhovništvo proti konstituciji in agitira za bivšega sultana, ki pridobiva od dne do dne več pristavev. Da bi vstale ostrašila, je postavila vlada pred hišo generalnega guvernerja v Tebrisu vislice. — Mešid ed Dauleha, katerega so v nedeljo aretirali, je dala vlada v Teheranu usmrtiti.

„Avanti“ v Milanu.

Iz Milana poročajo, da so vodje socialističnih strank ustanovili lastno založništvo v svrhu izdajanja glavnega socialističnega glasila „Avanti“, ki je doslej izhajal v Rimu. Kapital znaša 1.200.000 lir.

Maroko.

„Zeit“ poroča iz Pariza, da je dospela pariškim listom vest, da je bil umorjen konzul v Alkasarju. Vest pričakuje potrdila.

Vsi gospodarji ne bodo mogli dobiti podpor za vzorna gospodarstva, če se tudi razpišejo nagrade. Mi se ne smemo zanašati le na državo ali deželo, — storiti moramo, kar je potrebno, iz ljubezni do dobre stvari, zavoljo lastne sreče in zavoljo koristi bližnjega.

Kaj je lepšega na svetu, kakor zavest, da smo nekaj storili za splošno korist in pomagali trpečim bratom! Miloščine ne moreš dati velik ubogim revežem, toda pomagati jim s svojim delom in vzgledom je lepša in trpežnejša miloščina, kakor nekaj vinarjev. Delo stori, da miloščine ti reveži kmetje še sploh potrebovali ne bodo. Vsak, ki je povzdignil s svojim delom gospodarstvo kraja, je največji dobrotnik ljudi, čeprav ne bo našel hvaležnosti. S tem se da našim potomcem zanesljiva podlaga boljše bodočnosti. Če imaš torej pamet in denar, ne moreš nič boljšega storiti, kakor če prav lepo urediš vse svoje gospodarstvo. Tvoj vzgled bo bolj vplival, kakor vsi nauki, ki se le slišijo in pozabijo.

Tako vzorno posestvo ti ne bo v škodo, ampak v največjo korist. Kdor vse pametno in vse vzgledno uredi, bo od svojega posestva še enkrat toliko dobival, kakor sedaj od zanemarjenega beračije. Naložena glavica se obrestuje na leto do 100 odstotkov. Vsi gospodarji, ki so napravili taka posestva, so to sami skusili. Ravno v tem gospodarstvu boš imel najčistejšo veselje ter pravo srečo in pa zadovoljnost srca. Pijanci brežejo v mlaki pijače, druge razveseljuje prazna zabava in druščina. Kmet ima svoje veselje na polju, v lepi živini, čednih poslopijih in seveda na dobri družini, ki ga ljubi. Na takem vzornem posestvu morajo tudi ljudje srečni in veseli biti, kar je lahko, če jih druži delo in ljubezen.

Na drugem mestu prinašamo informativen članek o kritičnem svetovnem političnem položaju, ki je nastal vsled maročanskega vprašanja. — V naslednjem podamo še najnovejšo izjavo angleškega ministrskega predsednika Asquitha k tej kočljivi zadevi. Asquith je podal včeraj, dne 27. t. m. v angleški državni zbornici v bistvu sledečo izjavo:

Očividno je maročansko vprašanje na tem, da prinese v kratkem preteče težkoče, vznemirjenje in skrb, ako se pravočasno ne reši ugodno. Med Nemčijo in Francijo so pogajanja v polnem teku, kar ne škoduje interesom Anglije, ki niti ne misli na to, da bi se izven Maroka vmešavala v teritorialne pogodbe; govor finančnega ministra Lloyd Georgea in moja izjava dokazuje jasno, da tukaj ne zastopamo vladajočega ali vznemirjajočega stališča. V podrobnosti in bistvene kontroverze se ne bomo spuščali.

Draginja.

Včeraj dne 27. t. m. zvečer se je končala v državni zbornici razprava o takoiimenovanem mesnem vprašanju. Vloženih šest nujnih predlogov glede draginje se je odkazalo draginjskemu odseku, ki bo v teku 24 ur zopet poročal zbornici. Debata, ki je bila mestoma in pri nekaterih govornikih samo demagogičnega značaja, je prinesla tudi zanimivi izjavi barona Gautscha in poljedelskega ministra barona Widmana. Baron Gautschev govor, v katerem je povdarjal, da se da mesno vprašanje stalno rešiti samo s povzdigo domače živinoreje, smo prinesli že v zadnji številki. Danes hočemo navesti glavne misli barona Widmanovih izvajanj.

Najprvo je minister zagotovil, da pričakuje izboljšanja takozvanega draginjskega vprašanja, ki je težko zajelo najrazličnejše sloje prebivalstva, samo, ako se znatno pospeši vsa kmetijska produkcija in se prodajalni trg organizira. Uvoz prekmorskega mesa ni nič drugega, kakor nekaka pomoč v sili. Radi veterinaro-policijskih pomislekov glede prekmorskega mesa, ki izvirajo iz dejstva, da v deželah, kjer je tako kolosalno razvita živinoreja, ni zanesljive veterinarne službe, je potrebno uvaževati v teh deželah celo vrsto varnostnih priprav.

Kar zadeva popolno in trajno ozdravljenje draginjskega zla, se mora na eni strani izvesti pridelovanje kmetijskih produktov na najracionalnejši, najcenejši in najizdatnejši način, na drugi strani se naj temu primerno organizira trg, da se zajamči najboljša rentabiliteta blaga. Z ozirom na mesno vprašanje, je minister mnenja, da je gojitev umne živinoreje ena najvažnejših nalog.

V nadaljni razpravi je omenjal veliko akcijo, da se povzdigne in pospeši domača živinoreja. Podpira se planšarstvo, zboljšuje se travnike itd., ter se upa na ta način tekom let postaviti živinorejo na dokaj višje stališče, kakor stoji danes. Kar se pa tiče organizacije trga, je največje važnosti pospeševanje vnovčevanja živine. Veliko je k temu pripomogla leta 1910 tozadevno ustanovljena centrala, ki je na tem polju že mnogo koristila.

Iz izjav obeh ministrov sledi, da vlada pri merodajnih krogih pravo umevanje položaja. Vlada se ni vlovila na limanice raznih socialno-demokratskih in meščansko-liberalnih strank, ki kriče, da je draginja zakrivil kmet. Vsakemu, ki pozna le nekoliko razmere in ni zloben, je znano, da pri sedanjih razmerah ravno kmet skoraj največ trpi. Kdor trdi, da se sedaj kmečkemu ljudstvu — in če je ono zakrivilo draginjo, bi se mu moralo — dobro gojiti, ta brezvestno hujska.

Če bo vlada res dosledno vršila svojo nalogo in skrbela za domačo živinorejo, poleg tega pa stopila raznim židovskim prekupcem na prste, potem smemo pričakovati, da se bodo draginjske razmere zboljšale. Dejstvo pa ostane: Ob zdravem in močnem kmečkem stanu bo krepko in življenja polno vse naše narodno gospodarstvo.

Katoliški shod jugoslovanske mladine

ob desetletnici slovenskega katoliškega akademičnega tehničnega društva „Zarje“

dne 24., 25., 26. in 27. avgusta 1911 v Ljubljani.

S p o r e d :

I. Dne 24. avgusta:

Ob 3. uri popoldne: Občni zbor Slovenske dijaške zveze.

Ob 4. uri popoldne: Občni zbor „Slovenske Straže.“

Ob 8. uri zvečer: Pozdravni večer, ki ga priredi slovensko katoliško akademično tehnično društvo „Zarja.“

II. Dne 25. avgusta:

Ob pol 9. uri dopoldne: Sveta maša.

Ob 9. uri dopoldne: Slavnostno zborovanje ob desetletnici slovenskega katoliškega akad. tehniškega društva „Zarja.“

Ob 3. uri popoldne: Zborovanja dijaštva v odsekih.

Ob 7. uri zvečer: Akademija, ki jo priredi Hrvatski dijački savez, nato predstava, ki jo prirede slovenski abiturijenti.

III. Dne 26. avgusta:

Ob 8. uri dopoldne: Vzporedna zborovanja: 1. Skupno zborovanje dijaštva. 2. Delegacijsko zborovanje: a) Mladeniških zvez, b) Marijinih družb, c) Orlov, d) društev rokodelskih pomočnikov.

Ob 11. uri dopoldne: Občni zbor Slov. kršč.-socialne zveze.

Ob 3. uri popoldne: Občni zbor Lige slovenskih kat. akademikov.

Ob 5. uri popoldne: Skupno zborovanje vseh mladinskih organizacij.

Ob 8. uri zvečer: Vzporedno: a) Komerz Lige slovenskih katoliških akademikov; b) Predstava v Ljudskem domu.

IV. Dne 27. avgusta:

Ob 8. uri dopoldne: Sprevod k sv. maši.

Ob 9. uri dopoldne: Sveta maša na Kongresnem trgu.

Ob pol 10. uri dopoldne: Manifestacijski obhod.

Ob 10. uri dopoldne: Ljudski tabor.

Ob 4. uri popoldne: Javna telovadba Orlov.

Ob pol 7. uri zvečer: Nastop zveze pevskih zborov S. K. S. Z., aranžira Slov. glasbeno društvo Ljubljana.

Paralipomena k časovni zgodovini friburške univerze.

Krasna Švica s ponosno stoječimi Alpami in divno ležečimi jezeri ni nobenemu kmetu več deveta dežela. Ravno tako lahko trdim, da tudi Friburg, glavno mesto kantona Friburg s svojo katoliško univerzo ni skoraj nobenemu več neznan, posebno ne izobraženim krogom, notabene ljudem, ki se sploh interesirajo za znanost in napredek človeškega razuma; ti se kaj radi v duhu ozirajo na katoliško univerzo. To po vsej pravici. Saj delujejo tukaj možje-učenjaki, možje, ki se zavoljo svoje učenosti, spekulativnega znanja, in rekel bi, zaradi daljnega pogleda v prihodnost in tudi radi starosti svetijo kakor svetle zvezde na nebu. Eden med temi bi bil P. A. N. Weiss, O. Pr., znan daleč okrog, znan tudi zavoljo zadnje afe-re, in tudi drugi. Mlada univerza je posebno v zadnjem šolskem letu veliko prestala. Kaj se je vse pisalo, kaj vse očitalo teološki fakulteti, profesorjem kakor Zapletal... In to podlo počenjanje liberalnih listov je imelo namen, očrnuti katoliško univerzo, ji vzeti prestige, za katerega se je do zdaj toliko bojevala in dozdaj tudi, hvale Bogu, ohranila; kajti pred kratkim časom je dobila popolno zaupanje in pohvalo iz Rima. Namreč ravno tukaj pri prvi inštanciji religije je bila čez vse grdo očrunjena — a fuge par-tes adversas — zdaj je čista in oprana. Toda o tem pozneje. Moja malenkost je tupatam kaj sporočila v pismih iz Švice, kakšen je verski in politični položaj v Švici, posebno v Friburgu. Toda človek ne utegne vsega kar naenkrat. Tukaj v naslednjem je moj namen, podati nekaj točk kot nekaj dostavek — paralipomena — k časovni zgodovini friburške univerze, oziraje se posebno na zadnjo Weiss-afero.

Nekatere stvari so že itak znane, a ker so se poročale večinoma v liberalnih listih in v napačni luči, zato hočem jaz v naslednjem podati vsaj dvojje afer v pravi in objektivni luči.

V zimskem semestru leta 1910-11 meseca dec. se je začela znana princ Maks-afera. Da se je prof. Maks saksonski motil, ne dvomi nihče. Pa kako si naj razlagamo ta slučaj? Ali bi naj dvomili o njegovi ortodoksiji? Ne! O njegovi znanstveni izobrazbi dvomiti, specielno o njegovem dogmatičnem in historičnem znanju, bi bilo naravnost smešno. Vsak, ki ga pozna osebno, misli, da, prisiljen je o njem misliti dobro. Jaz ga poznam osebno; imel sem čast z njim tudi govoriti; v obče vanju je sila prijazen, priprost... „Error“ je bil bolj materialnega, kakor formalnega značaja. Od redakcije dotičnega lista, ki je sprejela njegovo razpravo, bi bilo pričakovati, da bi se bile nape odpravile privatnim potom in ne na tak način. Kajti kakor se je pozneje „laudabiliter se subiecit“, bi bil tudi prej gotovo pripravljen to storiti, ako bi ga bili opozorili na njegove krive misli. Toda žalibože diskrecija in previdnost niste povsod doma. Jaz sem tega mnenja: proti takemu možu tako nastopiti in posebno še v tem burnem času, ni bilo previdno. Toda res est finita. Na drugi strani pa je afera kaj močno škodovala katoliški univerzi. Saj so jo itak že imeli vedno na piki, da pospešuje modernizem etc., a zdaj je prišla še v veliko slabše luči. Govorilo se je že kakor tudi v zadnjem času tega poletnega semestra, da zapusti princ Maks univerzo, a dozdaj se to še ni zgodilo. Liberalni listi so neizmerno lagali in pisali seveda po svojem načinu o tej aferi posebno „Tägl. Rundschau“; za to, namreč za greh Maksov morajo trpeti dominikani v Friburgu. Tukaj se boje, da je poklical papež pred kratkim dominikanskega generala P. Hiacinta Cormier in zahteval od njega, da kar telegrafično odpokliče P. Zapletal-a „den schon einmal gemaßregelten Rektor“. General je padel v omedlevico pri teh besedah. Papež je postal nekoliko milejši in je rekel, da še ostane z ozirom na to, da ne bo kakega škandala. Toda na koncu leta (tedaj zdaj), bo on in še drugi trije odstranjeni iz univerze. — Tako ta liberalni pamflet. Mi pa pravimo samoto, po-sito, ako se je res to zgodilo, gotovo ni bil nihče pričar, te drastične epizode, posebno gotovo ne oni liberalni korespondent. To je samo izrod prevroče fantazije. Vse je bilo izlagano od začetka do konca. Čez nekaj dni se je bralo avtentično poročilo iz Rima, ki obsoja

navedeno laž in beleži kot absurdno. Koliko se lahko na ta način škoduje dobri stvari! Posebno škoduje to onim, ki zajemajo „čisto resnico“ iz liberalnih listov ali onim, ki niso natanko informirani o celi stvari. — Neki laški list je že pisal, oziroma prerokoval o nekaki supresiji univerze. No, taki listi in ljudje so prištevati ne samo med krive proroke, temveč že med prismojene proroke, katere je treba gledati od komične strani. Ti so pred vsem pozabili, da je friburška univerza državna ustanova in ne cerkvena. — To je bila edino večja afera, ki je vznemirjala duhove ne samo v Friburgu, temveč tudi daleč po svetu. Mese-ca februarja se je definitivno končala.

(Konec prih.)

Raznoterosti.

Pozor! udeleženci „Katoliškega shoda jugoslovanske mladine.“ Jutri dne 29. t. m. priobči „Slovenec“ vozne cene posebnih vlakov za Stajersko, iz-vzemši progo Zagreb—Zidanimost, o katerih še ni natančnih podatkov. Zato vplačajte v nedeljo udele-ženci vseh krajev v svojih župnijah tudi stroške za vlak ter se naj iz vseh krajev nabiralne pole takoj dopošljejo pripravljalnemu odboru za „Katoliški shod jugoslovanske mladine“ v Ljubljano. Kjer nimate še pol, pišite pripravljalnemu odboru. Agitirajte v ne-deljo za veliko udeležbo. Iz Stajerske vozi poseben vlak tudi iz Ljutomera.

Iz poštne službe. Poštna praktikantinja Ana Sternad je bila imenovana za poštno oficijantko v Trbovlje I., Matilda Ferenčak za Pliberg in Elsa Kaiser za Trebnje. Poštni adjunkt Karol Černič je imenovan za poštarja v Plibergu.

Papežovo zdravje. Papež, ki je bil dne 24. t. m. v postelji, se počuti bolje. Zato sta zdravnika Pedacci in Marchiafava dovolila papežu, da sme nekoliko iz postelje, a da mora ostati v naslonjaču.

Romanje na Brezje. Ker se od mnogih strani povprašuje, ali se bode letos priredilo romanje na Brezje, naznanjamo, da namerava S. K. S. Z. isto prirediti 4. ali pa 11. septembra t. l.

Iz fin. službe. Prestavljen je komisar finančne straže I. razreda Jurij Klampfer iz Celja v Šmarje pri Jelšah kot vodja finančne straže. Umirovljen je višji komisar Heinrich Vorsič v Šmarju pri Jelšah. Za rešpicijenta sta imenovana Matija Rihterič in P. Krašič. Za višje nadzornike so imenovani Fr. Pauline, Franc Mandl in Matej Pogoreuc. Prestavljeni so sledeči višji nadzorniki: Franc Jedl iz Maribora v Slovenjgradec, Jakob Kaiser iz Ptuja v Celje in Matej Pogoreuc iz Laškega v Ptuj.

Gospodarski shod v Poljčanah. V četrtek dne 27. julija se je vršil v Poljčanah v Svetlinovi gostilni shod odposlancev spodnještajerskih kmetijskih po-družnic, ki je bil v marsikaterem oziru zanimiv. Ta shod, ki bi naj bil trajal od 11. do 1. ure, je imel kar celih 10 točk dnevnega reda. Predsedoval je temu shodu deželni odbornik Robič, podpredsednik je bil dr. Schmirmaul. Udeležba je bila zelo lepa. Go-vorili so: Gomilšek, tajnik Holz, Jelovšek, Fr. Robič, Fr. Mursa, Fr. Thaler, dr. Schmirmaul, deželni po-slanec Ozmeč, Vlad. Pušenjak in mnogo drugih. De-bata je bila pri mnogih točkah zanimiva in dokaj ži-vahna. Sklepalo se je o mnogih gospodarskih vprašanjih. K shodu se še povrnemo. — Po shodu so si udeleženci pod vodstvom nadzornika Jelovškega ogle-dali vzorne goveje, svinjske in perutninske hleve. Cela prireditve je podala mnogo novih smeri za go-spodarsko delo — a tudi več drugih zanimivosti.

Ideja jugoslovanske skupnosti si pridobiva ved-no več tal. Dne 24. in 25. t. m. so zborovali v Zagre-bu zastopniki Stranke prava in Starčevićeve stranke. Vodil je zborovanje dalmatinski poslanec Prodan. Za-stopniki so bili tudi pravaši iz Bosne. Sklenilo se je, da nastopita obe stranki, ki imata skupen trialističen program, pri prihodnjih volitvah skupno. Pozdravil je zborovanje tudi naš Hrv. slov. klub. To veselo razpoloženje za trialistično misel mora nas Slovence samo radostiti. Bratje Hrvatje vsak dan bolj uvideva-jo, da je tesna združitev vseh nas nujno potrebna, a vresničili jo bomo samo, če bomo tvorili krepko eno-to. Tega napredovanja misli o jugoslovanski vzajem-nosti ne bodo pa zastavili naši liberalci. Vsa njihova zlobnost, s katero sejejo v jugoslovanskih krogih pre-pire in sovraštva, jim ne bo nič pomagala. Hrvatsko-slovenski klub je postal sicer za dva glasa manjši, to-da njegova solidarnost bo prevrgla vse zapreke. Ško-dovali so pa liberalci sami sebi najbolj, ker so prisili-li dva poslanca v osamelost, kjer se skoraj ne da delati.

Škodljivci. S svojim nečednim hujskanjem so dosegli liberalci, da je jugoslovanska delegacija bolj razdrapana, kakor kedaj popreje. In ravno sedaj, ko vlada pri nas neenotnost, se alpski nacionalci vedno tesneje organizirajo. V sredo dne 26. t. m. se je os-oval klub nemško-nacionalnih poslancev iz alpskih dežel. Za predsednika je izvoljen Dobernig, v vodstvu so Einspinner, Erlor, Dinghofer. Namen zveze je v prvi vrsti gospodarski. Toda tudi narodni moment bo prišel v poštev. „Tagespost“ od dne 27. t. m., ki je vsa vesela radi nove nemško-nacionalne ustanovitve, piše: „Jugoslovansko vprašanje postaja od dne do dne važnejše, njegova rešitev nujnejša, ker od njega ni ogroženo samo nemštvo, ampak cela država. Ideja trializma je že davno prodrla iz glav posamez-nih ideologov v široke plasti jugoslovanskega prebi-valstva. Na južni meji države raste agitacija malih slovanskih držav. To so zelo, zelo resna vprašanja,

ki opravičujejo mnenje, da se usoda monarhije ne bo odločila v Pragi, ampak v Zagrebu.“ In v teh res-nih časih, ko se pripravljajo Nemci na enoten naval in bi mi morali tvoriti neprodirno falango, naši libe-ralci neprestano blatijo naše voditelje ter iz osebnih in strankarskih ozirov delajo razkore in prepire. Pri-šel bo čas, ko bodo liberalni škodljivci želi vihar, ki ga sedaj sejejo, na celi črti.

Brez ponosa. Sedanja vročina vpliva na libe-ralne možgane zelo občutno. Že prej se ni porodilo v njih nič kaj prida, sedaj so se jim pa povsem skisa-le. Naš list je zavzel napram Straßburgerjevem cir-kusu v Mariboru edino primerno stališče: če prezi-raš nas kot narod, potem preziraj še naš denar. To stališče mora biti stališče vsakega, ki da kaj na-se, in je bilo zato tudi naše. Drugih misli so pa kleče-plazenja navajeni liberalci. Ker je na Kranjskem dal Straßburger svoje reklamne tiskovine tiskati v Kato-liški tiskarni v Ljubljani, zato menijo te hlapčevske nature, da bi morali mi molčati, če se nas na Spod-njem Stajerskem prezira. V „Slov. Narodu“ od dne 26. t. m. neka liberalna reva kar zagovarja cirkus Straßburger in pravi, da ni lepo, da smo nevošljivi Katoliški tiskarni. Liberalci pač vidijo povsod samo strankarske interese in ne umejo, da se je nam šlo samo za principijelno narodno stališče, ki ne pozna malenkostnih ozirov. Pa kaj hočemo, od ljudi brez po-nosa in polnih egoizma, kakor so liberalci, ni priča-kovati drugega. Čim več breč dobe od Nemea, tim bolj mu silijo pod pete.

Iz šolske službe. V Št. Joštu na Kozjaku, po-šta Dobrna pri Celju, na enorazredni ljudski šoli je razpisano definitivno mesto učitelja in šolskega vo-dje, II.; tozadevne prošnje je vlagati do 25. avgu-sta. — Na trirazredni ljudski šoli pri Sv. Florijanu, pošta Mislinja, je razpisano definitivno mesto učite-lja, eventuelno učiteljice, III.; prošnje do dne 25. av-gusta. — Na šestrazredni ljudski šoli v Cirkovcah je razpisano definitivno učiteljsko mesto; prošnje do 20. avgusta. — Na šestrazredni ljudski šoli pri Sv. Vidu blizu Ptuja je razpisano definitivno mesto učiteljice, III.; prošnje do dne 30. avgusta. — Rimske številke značijo plačilni razred.

Nova raziskovanja v Postojnski jami. Dne 20. t. m. se je posrečilo jamoslovcema Perkotu iz Postoj-ne in Lahnerju iz Linca na novo otvoriti v svetovno znani Postojnski jami na njenem najgloblješem me-stu ob vznožju Kalvarije, ko sta odstranila mnogo vdrtega skalovja, 200 metrov dolgo kapniško galerijo s krasnimi tvorbami iz sinterja ter globokimi tolmoni. Po tej najdbi znaša skupna daljava Postojnske jame okroglo 21 km.

Novi noveci. Da se odpravi pomanjkanje drobi-ža, je predložila vlada parlamentu predlogo, da se u-vede nov drobiž. Vsled tega pridejo v promet dve-kronski in enokronski noveci. In sicer se bode izdela-lo dvekronskih novcev za 50 milijonov kron, od ka-terih odpade na Avstrijo 35 milijonov, na Ogrsko pa 15 milijonov. Enokronskih novcev dobimo za 100.000.000 kron, od teh dobi Avstrija 70, Ogrska 30 milijonov. Skupno bo potem v prometu cele monarhije 300 mi-lionov enokronskih novcev. Obe vladi bosta z avstro-ogrsko banko zamenjali dosedanje goldinarje z novi-mi noveci. Pri predelovanju goldinarjev v eno- in dve-kronske novce, bosta imeli obe vladi precejšen dobi-ček. Krona ima 4'175 gramov čiste (natančne) teže (Feingewicht) ali 5 gramov bruto. Dvekronski noveci bodo imeli natančno še enkrat večjo težo kot enokron-ski noveci. Natančna teža sedanjih goldinarjev je 11'111 gramov. Za predelanje 150 milijonov enokronskih no-vecov se bode porabilo približno 56 milijonov sedanjih goldinarjev, tako bo čistega dobička okrog 38 milijo-nov kron, od katerih dobi Avstrija dobrih dve tretji-ni, to je okrog 26 milijonov kron. S tem, da pridejo goldinarji čisto iz prometa in da se uvedejo v promet dvekronski noveci, upa vlada prisiliti javnost, da se vendar enkrat privadi na krone in vinarje.

Visoka šola za ženske. „Zveza rodbinske in na-rodove odgoje v Lipskem“ ustanovi s 1. oktobrom vi-soko šolo za ženske. Predavali bodo o splošni izob-razbi, o pedagogiki in o socialnih vedah.

Stolica za govorništvo na Dunaju. Predlog a-kađemičnega senata, ki stremi za tem, da bi se usta-novila na dunajski univerzi stolica za govorništvo, je dosegel svoj cilj. V jeseni že otvori na univerzi predavanja o govorništvu „Prosta zveza za nadaljno izobrazbo o državnem znanstvu.“ Sklenili so začeti sporazumno z akademičnim senatom s štiriurnim pre-davanjem o govorništvu že pri prihodnjih predava-njih. Predsednik Proste zveze je sklenil vpeljati tu-di potovalne kurze, na katerih bodo predavali vseu-čilišni profesorji o državnem znanstvu. Prvi tak kurz otvorijo že v prvi polovici meseca oktobra v Celovcu.

Štajersko.
Mariborske novice.

Maribor. Dne 24. t. m. se je vršilo na strelišču streljanje mariborske kadetnice na dobitke. Obneslo se je na dve imenitno. Darila, kot najboljše strelci, so si priborili: Častno darilo: Zannini IV. 1.; osta-la pa: IV. letniki: Coretti, Hočevan, Zannini in Zwenkl; III. letniki: Freudenreich, Kocmut, Keizar in Zottar.

Maribor. Nezgodna na kolodvoru. Dne 26. t. m. je na tukajšnjem glavnem kolodvoru zavozila v po-poldanski brzovlak neka lokomotiva. Pridrvela je s tako silo, da se je en voz vspel visoko nad poštne-

ambulančni voz. Prisotni poštni uradnik je zadobil vsled sunka rano na glavi. Nekemu častniku pa je eno roko lahko ranilo. Druge nesreče ni bilo.

Stoletna starica je kočarica Ana Ferš iz Karčevine blizu Maribora. Letos obhaja že 101krat svoj god, kar je redko slavlje. Imenovana ni skusila sladkega jarma zakonskega stanu. V svoji koči biva že sto let in jo že 20 let ni zapustila. V krogu svojih „mlajših“ sester upa živeti še eno stoletje. Bog ji daj srečo!

Iz Leitersberga pri Mariboru se nam poroča: Imamo vzoren krajni šolski svet, kateremu predseduje dobro znani predsednik volilne komisije, Pessl ter ga vodi nemški nadučitelj Wernitznigg. Postavno naj bi se vršile seje vsaj vsak 3. mesec, a kaj to briga naše vsemogočne šolske može! Saj dobro vedo, da se predsednik okrajnega šolskega sveta zdravi gorinček v sanatoriju. — Letos v jeseni bi se morale nemška ter slovenska šola popolnoma ločiti vsled strogega ukaza deželnega šolskega sveta, z dne 17. avgusta 1909, a ti vsemogočni Nemci še o stavbenem prostoru niso sklepali, in nova nemška šola naj čez 2 mesece že stoji!! Z vso odločnostjo zahtevamo, da se ukaz deželnega šolskega sveta nemudoma izvrši! Nemškutarji so hoteli ločitev, pa naj jo imajo!

Celjske novice.

Celje. Uslužbenca znanega cirkusa Villand, nekega Margana Adamsky, je policija aretirala zaradi tatvine. Ko je imenovani cirkus gostoval v Gradcu, je Adamsky v nekem bufetu pokradel jestvin za 25 K. Oskodovanec je javil tatvino policiji, ki je izsledila storilca v osebi bivšega cirkusovega uslužbenca Margana Adamsky. Izročili so ga okrožnemu sodišču Celje.

Ljutomerske novice.

Prememba posesti. Nekdanjo Ivanišičevo hišo, tik gospoda Čagrana, je kupil naš železninar gospod Leutz, kjer bode postavil krasno, enonadstropno hišo. Gospod prodaja v najnovejši dobi tudi steklarsko in porcelansko robo. Zalogo ima prav bogato in pa krasno.

Od pošte. Od nas se je torej odselil dosednji poštar gospod Vidovič. Radovedni smo, če dobimo namesto tega bolj mirnega naslednika, kajti gospod Vidovič je bil preveč „tajnacional.“ Slovenci Ljutomerski, okrajni zastop, slovenske občine, narodna društva, ganite se ter zahtevajte mirnega, nepolitičnega poštarja! Ob enem pa ne pozabite prositi za dvojezični poštni pečat, kajti sedanjí bo kmalu obrabljen. Skandal je, da se blesti pod nemškim imenom zvezda, ki nima pomena. Na tem mestu bi imelo vendar slovensko ime „Ljutomer“ še dovolj — prostora!

Naši „Slovenci“ so začeli zadnji čas pohajati v nemške gostilne, kakor: Strasser, Schramel, Stermann, Waupotitsch. Zadnjo soboto so pri Strasserju izžvižgali bivšega Sokola R., ko je prišel v nemško družbo. Največ posla sta imela pri tem kulturnem delu gospoda dr. Bicek, c. kr. sodnik, bivši „Triglavan“, in Uršič, c. kr. davčni uradnik. Naše gostilničarje prosimo, naj že vendar enkrat skrbijo za boljšo postrežbo, da ne bodo imeli naši mladi gospodeki več povoda, pohajati v nam nasprotne gostilne!

Trboveljske novice.

Trbovlje. V nedeljo dne 23. julija je tukajšnje veteransko društvo dalo blagosloviti svojo društveno zastavo po laškem dekani velečastitemu gospodu dr. Fr. Krulju, ki je imel v ta namen tudi na prostem sveto mašo. Zastavi je kumovala soproga celjskega okrajnega glavarja, baronica Müller. Slavnosti se je udeležilo nekaj nad 300 veterancev s šestimi zastavami. Druge nesreče ni bilo, kakor da so se zvečer na kolodvoru iz Zagorja vračajoči Sokoli in celjski veteranci prekljali s pozdravi „Heil“ — „Na zdar!“ i. t. d.

Zastrupila se je v torek dne 25. t. m. Julijana Knez, žena pred enim tednom umorjenega Viktorja Kneza. Prepeljali so jo v tukajšnjo in nato v ljubljansko bolnišnico; toda najbrže ne bo več okrevala. To je v tem mesecu že peti samoumor, oziroma uboj, pri nas.

Drugi kraji.

Studenec pri Mariboru. Kakor se čuje, je Kompetiral in bo tudi najbrže dobil nadučiteljsko mesto na novi dekliški šoli v Studencih učitelj Mayer, znani nemški nacionalac in hud nasprotnik Slovencev. Če se to uresniči, dobijo Slovenci v Studencih, ki že itak komaj životarijo pod neznošnim nemškim terorizmom, enega najodločnejših sovražnikov na svoj vrat. Že do sedaj, ko še ni bil v Studencih nastavljen, so mu bili studenški Slovenci pravi trn v peti. Odrékal jim je vsako pravico do obstoja, ob vsaki priložnosti delal proti njimi, jih na javnih shodih označeval za manj vreden narod, kakor se je to zgodilo na zborovanju, katerega so priredili studenški Nemci, ko so Slovenci zahtevali opravičeno vsaj en par slovenskih razredov za svoje otroke! Učitelj Mayer je zbornal skupaj tisto zborovanje, on mu je predsedoval in žalil Slovence ter bil vodja nemškemu terorizmu, radi katerega so slovenski stariši opustili svoje opravičene zahteve. Da kot nadučitelj ne bo nič boljši, temveč še hujši, o tem smo prepričani! In takemu nadučitelju studenški Slovenci svojih otrok ne zaupamo! Pri teh že itak v narodnem in verskem oziru napeutih razmerah v Studencih potrebujemo mirnega ter

treznega in pred vsem nasproti vsem strankam objektivnega nadučitelja, ki bi užival zaupanje vseh prebivalcev, in ki bi znal na že itak do skrajnosti razdražene nacionalne strasti vplivati pomirjevalno. Mi studenški Slovenci odločno protestiramo, da postane Mayer nadučitelj v Studencih in če ga krajni šolski svet predlaga in deželni šolski svet imenuje, pokaže s tem vlada, da je popolnoma v službi Volk-rata, da ji ni za objektivnost in pravičnost in za narodnostni mir, temveč le zato, da pomaga nemštvu podjarmiti druge narodnosti, posebno Slovence! Kaj takega pa vendar vlada ne bo storila, sicer izgubi ves ugled in zaupanje! Če nam že dajo za nadučitelja Nemca, naj bo, če že ni drugače! Pa dajte nam nadučitelja, ki se bo briga v prvi vrsti za šolo in vzgojo otrok, ne pa netil narodne prepire! In da naše mnenje o učitelju Mayerju ni pretirano, dokazuje, da hoče tudi socialdemokratsko delavstvo protestirati proti njemu. Naše poslance pa opozarjamo, da store potrebne korake, da zabranijo to novo klofuto. Posebno dr. Kukovec, ki zastopa ta okraj, naj bi se li tukaj kaj pobrigal, če mu ni za volilce le takrat, kadar rabi njihove glasove. — Sploh pa se nam Slovincem v Studencih gode krivice, da jih človek težko mirno prenaša in da mora nehoti dvomiti nad nepristranostjo in pravičnostjo naših šolskih oblasti. Že meseca januarja so prosili Slovenci pri slavnem mariborskem glavarstvu za dovoljenje, da smejo s pomočjo Ciril-Metodove družbe zidati slovensko tri-razrednico v Studencih. Poslali so načrte in vse potrebno. In dasiravno državni zakon vsaki narodnosti dovoljuje, da si sme zidati z lastnimi stroški šol kolikor hoče, in da tega okrajne in politične in šolske oblasti ne smejo ovirati, vendar do danes glavarstvo še ni dovolilo, zidati slovenske šole. Načrti so se vrgli nekam v kot in prošnje še na dnevni red niso hoteli postaviti. In ko so to zahtevali pod pritiskom Slovencev vendar le dejali na dnevni red, so Nemci, ki imajo večino v okrajnem šolskem svetu, kar meni nič tebi nič brez vsakega razloga to točko izbacili iz dnevnega reda in jo prihranili za eno poznejših sej. S tem so celo zahteva tako zavlekli, da še eno leto slovenske šole v Studencih ne bo, oni pa imajo še eno leto časa, da ponemčijo še nekaj slovenskih družin. Seveda, nemško šolo pa zidajo s polnim parom, tako da je bila velikanska zgradba že v nekaj mesecih pod streho, in da bo z novim letom že otvorena. Potem pa naj reče kdo, da to ni dvojna mera!

Pekre. V zadnji številki smo le površno omenili strašen požar, ki je nastal v Reiserjevem mlinu. V par trenutkih je bilo celo poslopje v ognju. Ako pomislimo, da je imelo šest požarnih bramb dovolj dela, tedaj nam je jasno, da je morala biti velika nevarnost. Na lice mesta so prihitele sledeče požarne bramb: iz Pekar, Mariborska, Razvanjska, Bistriška, iz Kamnice in Pobrežja, ki so mogle rešiti le bližnje hiše. Zgorela je vsa zaloga moke in okoli 10 vagonov žita. Več strojev je vsled grozne nastale vročine nerabnih, kakor 65HP parni stroj, dva elektromotora in drugo. Zgodila bi se lahko še večja nesreča, namreč eksplozija parnega kotla, ki so ga pa še pravočasno odprli. Kako je nastal ogenj, ni znano; najbrže pa, posebno, ker je začelo goreti od spodaj, se je vnel ogenj vsled drgnjenja koles. Škoda se ceni približno na 200.000 K.

Št. Ilj v Slov. gor. V četrtek zvečer so šentiljski Slovenci in tamošnja narodna društva priredila odhodnico č. g. kaplanu M. Golobu, ki odhaja od nas k Novi cerkvi pri Celju. Zbrali so se naši šentiljski Slovenci in Slovenke, da se poslovijo od svojega priljubljenega g. kaplana, ki je tri leta deloval v obmejnem Št. Ilju za versko in narodno probujo ljudstva. Naši Südmarkovci, sploh vsi versko-narodni nasprotniki se veselo, da odhaja mož, katerega je pošteno šentiljsko ljudstvo res ljubilo in spoštovalo. Res, Št. Ilj bode zelo pogrešal odhajajočega g. Goloba. Vsi dobri šentiljčani pa si ga radi njegovih nevenljivih zaslug ohranijo v vedno hvaležnem spominu!

Cirkovec. „Den Ploj, den Ploj nicht auslassen!“ Tako je učila cirkovške obrtnike neka dama, ki se nahaja v največji zadregi, če jo kdo vpraša, koliko je stara in h kateri narodnosti se prišteva. In nekdo, ki se rad udeleži kakšnega nemškega becirk-alí celo gau-taga, je hotel damo ubogati, a bilo ga je kot štajerčijanca sram vprašanja, kaj pomeni „auslassen.“ A pogodil jo je! „Den Ploj nicht auslassen“ — to pomeni: „Ploja ne zlasati.“ In da bi ga ne zlasal, ni šel volit, čeravno je bil povabljen od dotične dame na „dobro“ južino. Ta dama se še danes kaj kisle drži, ako jej kdo pravi, kako so volilci po drugih krajih lasali Ploja.

Ključarovi pri Ormožu. Čakam in čakam, pa od nikoder dopisa iz našega kraja, da bi se kdo potrudil ter vsaj nekoliko sporočil v svet o naši volilni borbi, katero smo izvrstno rešili, čeravno so se liberalci z vso silo vrgli nad našo občino, in sicer zaradi tega, ker pravijo, da je naša Sardinjska občina najslabše volila, namreč Ploja. In res je, dragi liberalci, da vam je pri nas skoraj popolnoma odklenalo. In zakaj neki? Glejte, krivi ste tega povsem le sami, ker ste rabili za agitacijo sredstva, ki niso najbolj poštena, kakor: šnops in neopravičeno obrekovanje. Lahko zatorej rečemo, da so si liberalci sami s svojo agitacijo priborili poraz. Čujte! Neki mož iz Ormoža, ki je še iz časov, ko še nismo imeli naših posojilnic, dobro v spominu ljudem radi svojih obrestí, je najbolj delal. Ta mož, ko je bila razglašena ožja volitev, je hodil cele tri dni po naši občini ter hvalil na vse pretege dr. Ploja ter risal vsakovrstne

izmišljene nezmožnosti našega nam priljubljenega g. državnega poslanca Brenčiča. Na dan volitve je pa prišel še s steklenico šnopsa ter ga je dajal po cesti piti Plojevim volilecem. Tega pa ne vemo, je li to šlo njemu iz lastnega žepa, ali je mogoče šel za to kdo drug kronce. Mislimo si pa, da je gotovo ta šnops tudi njemu živce pomiril. V hudih škripeh je pa bil, ko so mu kmetje pri njegovi agitaciji očitali, zakaj da se on kot meščan toliko trudi za volitve na deželi, ko se niso hoteli potruditi, da bi si pridobili v mestih slovenski mandat. Delil je tudi popisane glasovnice, seveda s Plojem. Pa glejte šmenta, da so jih totí presneti volilci pustili doma ter zahtevali druge, ki so jih popisali z Brenčičem. Pravil je: Kaj vam bo ta kmet pomagal, volite Ploja, ki vam je spravil podporo. Pa oh joj! Očka, koliko ste se trudili, pa vse ni nič pomagalo. Na dan ožje volitve je dobil Brenčič 108, Ploj pa 18 glasov; pri prvi volitvi pa Brenčič 84, Ploj pa 25 glasov. Ti žareča smola, zopet so se kmetje še bolj postavili za svojega sotrpina Brenčiča in so postavili v stran uradnika Ploja. Mogoče bi ostalo še pri starem, ko bi liberalci tako strastno ne agitirali. Mogoče je ravno to odvrnilo kmete, meneč: ko bi taki ljudje zanj ne agitirali, bi ga še volili, tako pa ne. Zato smo šli mi zavedni volilci na dan volitve po zmago za Brenčiča, ne pa za Ploja, kakor so pravili vaši plakati, ter smo oddali svoje glasove za našega kmečkega kandidata. Iz tega zdaj lahko sprevidite liberalci, da se ne damo komandirati od liberalne garde, ter da volimo odločno po svojem prepričanju. Izkazala se je posebno ključarova vas, ki je brez izjeme volila le kmečkega kandidata Brenčiča. Imel bi še sicer marsikaj sporočiti, pa za sedaj naj to zadostuje. — Živela Kmečka zveza, živio Brenčič!

Žetale. Katoliško bralno in izobraževalno društvo v Žetalah priredi v nedeljo dne 30. julija popoldne ob lepem vremenu izlet na Donačko goro. Odhod iz Žetal ob pol eni uri popoldne. Ob pol dveh odhod od Koresove gostilne na Prevalih z godbo. Ob 2. uri litanije pri Sv. Donatu. Po litanijah odhod na goro. Za zabavo bodo skrbeli godci in pevci. Uljudno vabimo k temu izletu vse društvenike in vse prijatelje našega društva od blizu in daleč.

Kostrivnica. Navzlic vsem nasprotnikom, kateri so se trudili, uničiti našo slovensko zastavo, ter so se drznili spraviti nad drevo, na katerem je že mnogokrat plapolala slovenska zastava in v bližini katerega je švigal plamen visoko proti nebu, smo tudi letos zažgali še veličastnejši kres v spomin našima slovenskima bratoma sv. Cirilu in Metodu; za vse gre najsrčnejša zahvala g. Marku Ogrižniku, kmetu, ter mladeniču Jankotu Krumpaku v Spodnji Kostrivnici. Zabava je bila krasna.

Sv. Jurij ob Taboru. Naš „oberšpikar“ se še vedno jezi nad izvolitvijo našega poslanca. Ker pa tega človeka tukaj nihče ne smatra politično resnim, zato tudi njegovo tožadevno „špikanje“ izda ravno toliko, kakor mačkino mijavkanje. Sedaj vedno kuha jezico in hodi „špikat“ ljudi, kateri se mu v političnih stvarih brezpogojno ne uklonijo, celo med časom, ko ga kliče stanovska dolžnost na drugo deo. Prav posebno ga pa bode v njegove „modre“ oči naše društvo Orel, nad kojega člani bi se tudi rad kaj znesel ob vsak dani priliki. Svetujemo mu, naj neha, če ne bomo govorili jasneje.

Gornjegrajski okraj. Deželna vlada koroška je javila poslancu gospodu dr. Karolu Verstovškemu, ki je posređoval radi sejmov, da se dovoli živinorejcem tega okraja gnati živino na koroške sejme, da se dovoli obiskovati te sejme in goniti živino na nje, seveda z živinskimi pasi, kakor se to zakonito zahteva povsod drugod.

Gornjigrad. V Gornjemgradu S. D. Z. igre ne more prirediti to nedeljo, ker so se vrinile nam vsem prav neljube ovire. Prireditvev smo preložili na jesen.

Iz Savinjske doline. Ko sem zadnjič pred volitvami pisal v vaš cenjeni list, sem obljubil, da bode še pisal, kaj sem videl na rešpetlin, pa te obljube še do danes nisem izpolnil. Nisem prišel do tega, od samega veselja sem samo ukal in pel. Da je naša stranka zmagala, to mora res vsakega poštenega človeka veseliti, ker sedaj imamo poslanca, na katerega smo lahko ponosni. Čez nekaj dni pa le vzamem zopet svoj rešpetlin v roke in ga nastavim na žalec. Pa kaj vidim. Gospodje z visokimi cilindri in črnimi fraki letajo po trgu iz ene hiše v drugo, najbolj pa v občinsko pisarno. Pri moji veri, kaj pa je danes v žalcu, da je toliko „cilindertrogerjev“, si mislim. In šmenta! Če ni prišel kak minister v žalec, da bi pomagal, da bi žalcčani lažje dr. Korošca „povegrali.“ Mirno držim rešpetlin v roki in ne trenem z očesom, čeravno so me komarji, ki so ravno tako nadležni, kakor liberalci, močno pikali. Hipoma pridejo iz občinske pisarne trije gospodje s cilindri in s fraki. Stopajo ponosno, v roki pa nesejo nekaj, kakor kako tablo, ter gredo naravnost v Roblekovovo hišo. Mene je zanimala ta troperesna deteljica. Dva gospoda sta šla precej dobro in se jima je poznalo, da je njune „učene“ glave pokrival že prej cilindri in njune plečiče ogribal frak, eden je bil pa v tej opravi danes še novinec. Cilinder se mu je podal, da je bilo za počit. Spomnil sem se takoj Ribničana, ki je šel cesarja gledat in si je kupil nov cilindri. Predno je pa šel od doma, je še šel k omari, da se naje kislega mleka. Ker cilindri ni bil vaju, se je obračal tako nerodno, da mu je v smetano padel. Je že grom, če človek ni česa navajen, mu pač ne „stri.“ Pa kaj, šmenta, imajo danes, da so tako v paradi. Iz teh misli me zdrami krepak „dobar dan, tovariš!“ in ko se ozrem, me po rami potolče moj kolega samotar. —

Strašna eksplozija. Kakor izvemo iz Köflacha blizu Gračca, je v ponedeljek dne 24. t. m. okoli 4. ure popoldan eksplodirala smodnišnica v Puchbach blizu Köflacha. Smodnišnica je last nekega Kriechbauma iz Voitsberga. Bilo je popoldne okoli štirih, ko se je začel grozovit pok, kateremu je sledil gost dim, iz katerega je tupatam švignil kak plamen. Od uslužbencev eksplodirane smodnišnice so se 4 delavci smrtno ponesrečili. Trupla ponesrečenecv so razkosana. Posamezni udje odtrgani. Požarna brambora ni mogla ničesar rešiti, gasila je daleč na okrog razmetane tramove in zbirala dele trupel ponesrečenih delavcev. Ako pomislimo, da je bilo v smodnišnici okrog 4000 kg smodnika, tedaj si lahko pok in drugo vsak sam predstavlja.

Vage

za wagone, voze (mostne), centimalne, škalo, decimale, za živino, tablice in vsake druge vrste za gospodarske in obrtniške namene izdeluje ter priporoča po nizkih cenah

Jos. Kaláb,

tovarna za vage,

Brno, Zidenice Moravsko.
80 slovanska obrt.

Delavnica za popravila

Dobro! Po ceni!

Točna postrežba!

Velika zaloga ur, dragocnosti, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Tudi na obroke! Ilustr. cenik zastoj! Gramofone od 20 do 200 K.

Niklasta remont-ura K 8-50
Pristna srebrna ura " 7-
Original omega ura " 18-
Kuhinjska ura " 4-
Budiljka, niklasta " 3-
Poročni prstani " 2-
Srebrne verižice " 2-

— Večletna jamstva —

Nasi. Dietinger

Theod. Fehrenbach

urar in očalar 447

Maribor, Gosposka ulica 28.

Kupujem zlatolno in srebrno.

Poletna sezona

tombola, karte za veselice po najnižjih cenah.

Veletrgovina s papirjem, pisalnim in risalnim orodjem, tiskovinami.

Goričar & Leskovšek v Celju

Graška ulica št. 7 in

Zvezna trgovina

(Goričar & Leskovšek)

Rotovška ulica 2, Celje.

Dobro rodbinsko kavo

priredi že mali dodatek „pravega“ : Francka : s kavnim mlinčkom iz tovarne Zagreb. Le vsled svoje nedosežne izdatnosti in svoje neprekošene kakovosti našel je pravi Franek toli priljubljen sprejem v slehernem gospodinjstvu.

Vzajemna zavarov. v Ljubljani.

Glavni zastop za

Spod. Štajersko

:: pri Franu Pograjc, ::
Maribor, Fabriksgase 21

zavaruje 1. proti požarni škodi vsakovrstna poslopja, zvo-
nove in premičnine ter — 2. proti prelomom zvonov. Edi-
na domača slovenska zavarovalnica. Svoji k svojim!
Sprejema tudi zavarovanja za življenje, ožir. doživetje in
proti nezgodam za Nižjeavstrijsko deželno zavarovalnico.
43 Pojasnila daje gorenji zastop.

Veletrgovina s špecerijskim blagom
in z deželnimi pridelki

Anton Kolenc : Celje

Glavna zaloga Graška cesta 22,
Podružnica: »NARODNI DOM.«

Prazen je izgovor, da se mora blago iskati pri
tujeih, ker Vam nudi domača zgoraj imenovana vele-
trgovina v vsakem oziru bogato in zelo povečano
zalogo z vedno svežim blagom, tako, da zamore proti
vsaki konkurenci popolnoma ustreči zahtevam oenj.
g. trgovcev in prošim za mnogobrojen obisk, o čemur
se lahko vsakdo sam prepriča, če tudi z
najmanjšim pokušom.

Velečastim gospodom duhovnikom ponudim voščo-
ne sveče, kakor tudi druge vrste sveč, ter olje in
kadilo za cerkve.

V zalogi imam vsakovrstna vrtna in poljska semena
zanesljive kalivosti, ter opozarjam slavno občinstvo
za nakup istih, kakor tudi ostalega špecerijskega
blaga ter deželnih in drugih pridelkov.

Ia. Zabukovski premog ponudim po K 2-10 za
100 kg pri odjemu celega voza, prosto v hišo po-
stavljen v Celju, drugam po dogovoru.

Kupim tudi vsako množino deželnih pridelkov, ka-
kor: žita, fižola, orehev itd., ter rabljene solnate in
druge vrste, petrolejske in oljate sode.

Pismana naročila se izvršujejo z obratno pošto. 479

Kje se kupi dobro, po ceni in fino
obuvalo? Edino le v največji celjski
izdelovalnici in zalogi čevljev pri

Štefanu Strašku, Kovaška ulica 3.

Velika izbira finih moških čevljev na za-
drago, kakor tudi čevljev za ženske in
otroke. Velika zaloga različnih sandal in
knajpovskih čevljev, kakor tudi čevljev
za tenis.

Z spoštovanjem

Štefan Strašek, Celje.

LEKAR- NARJA A. THIERRY-BALSAM

edino pristno z zeleno usmiljeno sestro kot varstvo, znamko. Oblastno varovan.

Vsako ponarejanje, posnemanje in prodaja kakave drugega
balsama s podobnimi znamkami se sodnijsko preganja in
strogo kaznuje. — Nedosežnega uspeha pri vseh boleznih
na dihalih, pri kašlju, hripavosti, žrelnem kataru, pri
bolečinah v prsih, pri pljučnih boleznih, posebno pri in-
fluenca, pri zehodnih boleznih, pri vnetju jeter in vranice,
pri slabem teku in slabi prebavi, pri zaprtju, pri zobobolu
in ustnih boleznih, pri trganju po udih, pri opeklinah in
izpuščanjih 1/2 ali 1/4 ali 1 gr. specielne stekle 5 K.

Lekarnarja A. Thierry-a

samo pristno

centifolijsko mazilo

je zanesljivo in nagotovejšega učinka

pri ranah, oteklinah, poškodbah, vnet-
jih, tvorih, odstranjuje vse tujke, zvozi
iz telesa in radi tega dostikrat na pravi
operaciji nepotrebno. Zdravilnega učinka tudi pri starih
ranah 1 : 1 do 2 dozi stane 3 60 K.

Naroči se: Lekarna k angelju varhu, ADOLF THIERRY v PREGRACI pri RUGATCU.

Dobi se v vseh lekarnah in eicor v Mariboru v lekarni W. A. König

Županstvo Dobrna pri Celju

razpisuje službo

občinskega tajnika in organista

Plača po dogovoru. — Tozadevne prošnje je vlagati do
15. avgusta t. l. na

123 Županstvo Dobrna.

Preselitev odvetniške pisarne

Odvetnik

dr. Josip Leskovar

uljudno naznanja,

da se nahaja njegova **odvetniška**
pisarna od 1. avgusta t. l. dalje na

Grajskem trgu (Burgplatz) št. 2

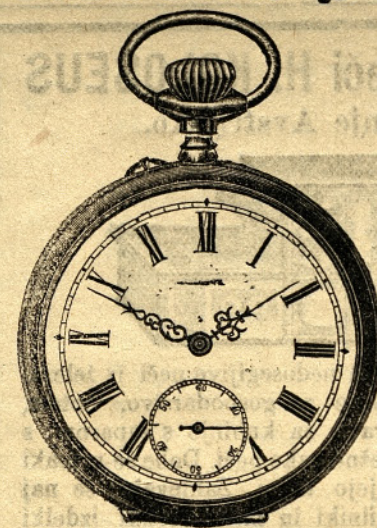
nad trgovino g. Šepeca.

Vhod Brunngasse.

Vhod Brunngasse.

121

Slovenci pozor!

Vam ni potrebno naročiti
pri tujih tvrdkah, ker pri
domačem slovenskem
urarju dobite vse in do-
bro blago.

Zahtevajte poseben cenik
za birmo.

Gramofones slov. ploščami
iz najboljših tovarn.

Popravila se točno in hi-
tro izvršujejo.

**Urar, očalar in
zlatar**

Franjo Bureš Maribor

Tegethofova cesta št. 39.

ROBERT DIEHL

žganjarna
v Celju

priporoča svojo doma-žgano
slivovko, tropinovec, vinško
žganje, brinjevec kakor tudi

štajerski
konjak

LJUDSKA HRANILNICA

in POSOJILNICA V CELJU.

registrovana zadruga

z neomejeno zavezo

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta št. 9, I. nadstropje

obrestuje

hesitno vlogo po 4-1/2% brez odšteta rentnega davka. Spre-
jema hranilne listine, obresti, zavarovanja kot vloge, ne da bi
se obrestovanje vrstilo. Daje vložnikom na dom brezplačno
kreditne posrednosti. Sprejema po vsaki sliki vloge na
tekoči račun in jih obrestuje od dne vložitve do dne vzi-
ga.

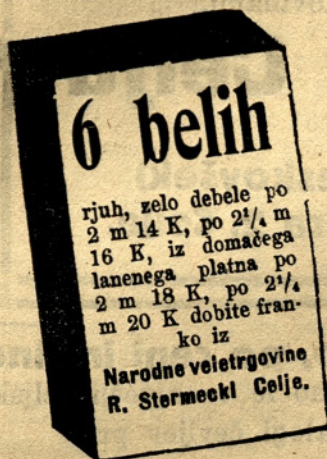
uraduje

vsak torek in petek dopoldne. Prošnje se sprejemajo in po-
jemlje se dajejo vsak dan, izvenredno praznično dopoldne od
6 do 12, ter od 3 do 6, ure popoldne. Za vložbe po radi-
so dajejo mestni posojilni in hranilni posojila. 1911. 12. 25.
Telefon ima št. 8. Za hranilne zadeve naslov: Ljudska
posojilnica, Celje.

posojuje

na znanje po 5% do 6%, z amortizacijo ali brez, ne
samo v celjski hiši, ampak tudi v vseh drugih hišah, ki so
prijatelj Ljudske hranilnice. Dajejo se tudi posojila za
izboljšanje stanja, za kupnjo, za izboljšanje in
vzdrževanje domačih posojil, za izboljšanje in
vzdrževanje domačih posojil, za izboljšanje in

Pijte samo Tolstovrško slatino.
Naroči se v Tolstem vrhu, Guštanj, Koroško.

Jako lepa, novozidana vila

s petimi stanovanjskimi sobami, pod stanovanjem dve veliki kleti, z vrtom za zelenjavo, sadonosnikom in malo njivo se pod jako ugodnimi pogoji takoj prodaja. Jako ugodno za penzioniste. Naslov v upravnistvu lista. 117

Zanesljiv nadzornik (Platzmeister), obeh deželnih jezikov zmožen, se proti dobremu plačilu takoj sprejme. Vpraša in predstavi se naj v stavbeni pisarni Fabriksg. 17. 118

XXXXXXXXXXXX

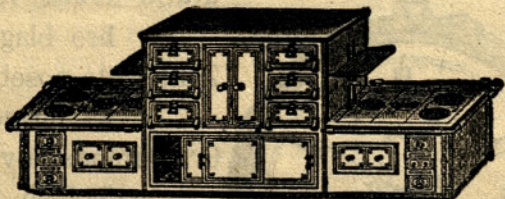
Trgovina s cementom in stavbenimi izdelki

Ferdinand Rogač
Maribor, Fabriksgasse št. 11

priporoča svojo mnogovrstno zalogo cementnih cev, stopnic, korit, kakor vseh drugih cementnih izdelkov. — Dalje: kamnatih cev, molarke plošče itd. Sprejmejo se druga cementna dela v izvršitev. Plošče za tlakovanje, korita za napajati po najnižjih cenah.

Tovarna za peči H. KOLOSEUS
Wels, Goruje Avstrijsko.

izvrstne in v vsakem oziru nedosegljive peči iz železa, emaila, porcelana, majolike za gospodarstvo, hotele, restavracije itd. — Naprave za kuhinjo s soparom, s plinom in peči na plin, trpežne irske peči. Dobe se v vsaki trgovini, kjer ne, se pošljejo takoj. Zahtevajo se naj „Originalni Koloseus-štedilniki in manj vredni izdelki naj se vračajo. Ceniki zastoj.

Edina štaj. narodna steklarska trgovina

448 na debelo in na drobno

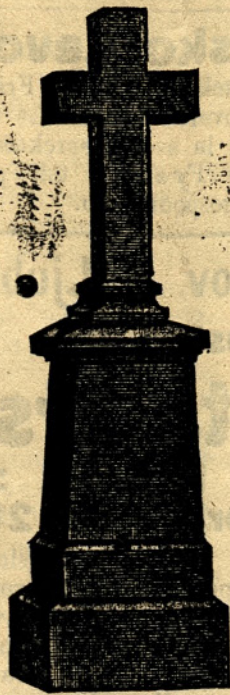
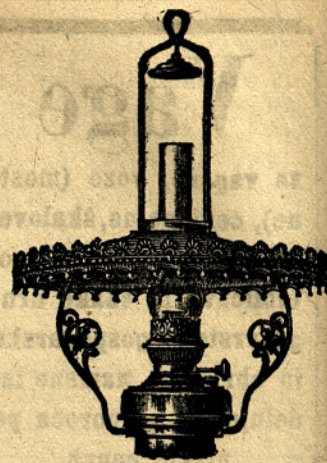
Franc Strupi : Celje

Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svoje bogate zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe.

Prevzetje vseh steklarskih del pri cerkvah in priv. stavbah.

***** Najolidnejša in točna postrežba. *****

Prva južno-štajerska kamnoseška družba v Celju.

Žaga, brusi in struže s strojnim obratom. :: Zavod za graviranje črk. :: Izvršuje nagrobne spomenike in vsa monumentalna in stavbena dela iz tu- in inozemskega materiala. :: Plošče za pohištvo iz raznobarnega marmorja. :: Velika zaloga izgotovljenih nagrobnih spomenikov. :: Najnižje cene. :: Kulantni plačilni pogoji. :: Naročila se izvršujejo točno. :: Ceniki in stroškovni proračuni brezplačno.

Brzjavke: **Kamnoseška družba :: Celje.**

Zdravilišče TOPLICE

na Kranjskem belokrajnska železnična postaja
Straža-Toplice.

Akratotherme 36° C; zdravi se z kopelmi in z pitjem vode; izredno uspešno proti protinu, revmatizmu, ischias, nevralgiji, raznim ženskim boleznim. Velik kopalni basen, posebne kopeli in močvirne kopeli: Jako udobno opremljene tujske, igralne in družabne sobe. Zdravo podnebje. Gozdna okolica. Dobra in vredna restavracija.

Sezona od 1. majnika do 1. oktobra.

Prospekti in navodila se dobijo brezplačno pri upravitelstvu kopalnice.

M. Sabukošek

krojaški mojster v Celju

priporoča svoj

**modni salon
za gospode,**

ki se nahaja v novi posojilnični hiši na Ringu.

Za potovalno sezono.

Kovčki za potovanje! Vseh vrst ročni kovčki iz govejega usnja in bogato zalogo usnatih galanterijskih stvari kakor oprav za konje, jahalne potrebščine itd. priporoča

Rudolf Novak, Maribor
jermenar in sedlar — Grajski trg.

Samo lastno izdelovanje. :

Franc Nemec,

podobar in pozlata

Ptuj, Gosposka ulica 23

se priporoča častiti duhovščini in slav. občinstvu za cerkvene prenovljenja altarjev, podob in vsa v to stroko spadajoča dela. Podobe nove fino izdelane se dobijo takoj po naročilu.

556

Spodnještajerska ljudska posojilnica v MARIBORU,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Stolna ulica št. 6 (med glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: na dne po 4%, proti 3 mesečni odpovedi po 4 1/2%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštne hranilne položnice na razpolago (šek konto 97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 4 1/2%, na vknjižbo sploh po 5%, na vknjižbo in poročstvo po 5 1/2% in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. — Pročnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le keleke.

Uradne ure

se vsako sredo in četrtek od 9. do 12. dopoldne in vsako soboto od 8. do 12. dopoldne, izvenredni praznike. — V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo

in predajo sprejemajo vsak delavnik od 8.—12. dopoldne in od 2.—5. popoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne naknaditve.